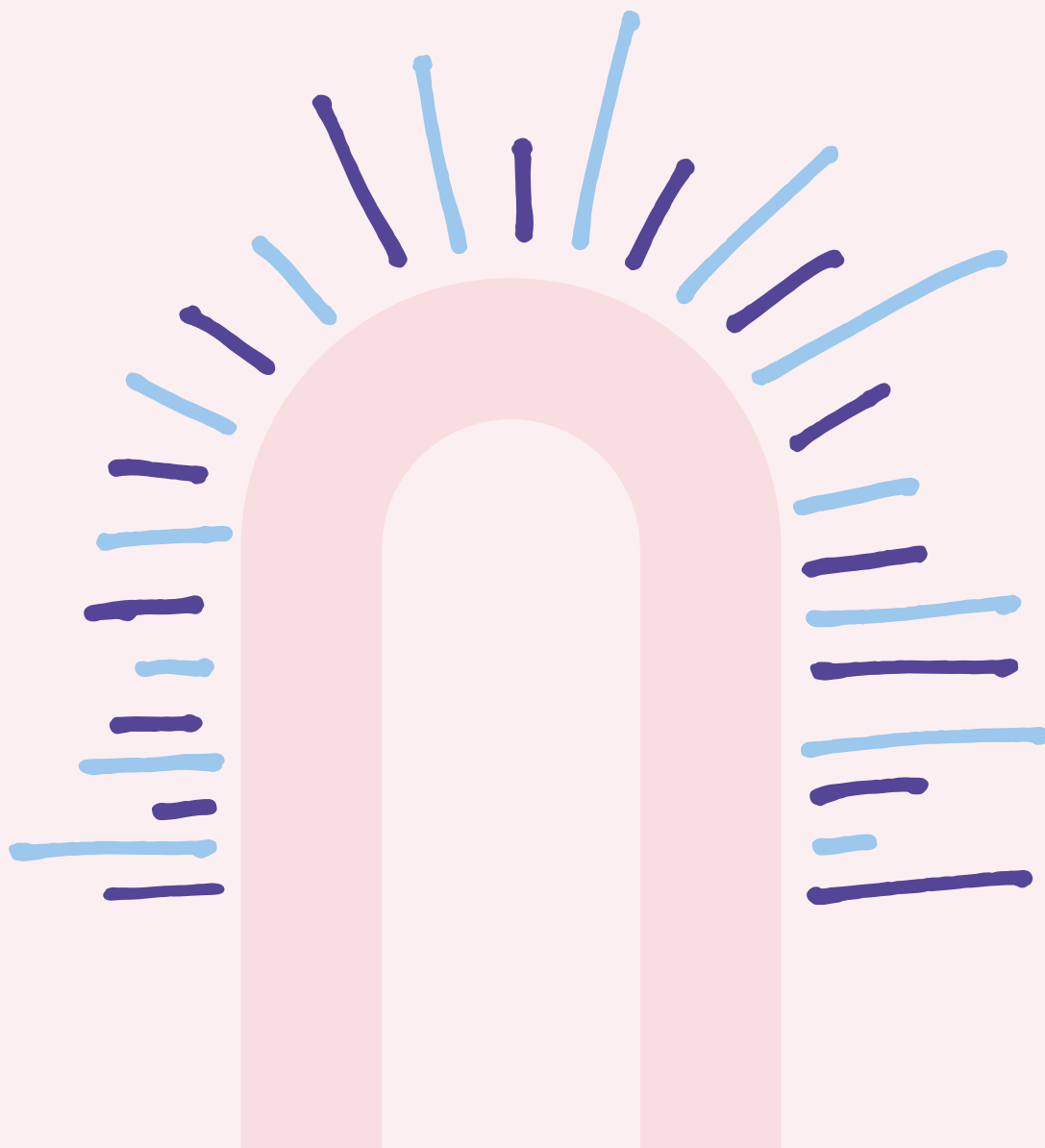

Publiek jaarverslag

Inhoudsopgave

- 03 **Inleiding**
- 04 **Verslag Raad van Toezicht**
- 06 **Bestuursverslag**
 - 06 • Doelstelling 1: Een divers en aansprekend programma voor Etten-Leur
 - 08 • Doelstelling 2: Co-creatie als fundament voor culturele verbinding
 - 09 • Doelstelling 3: Financieel & organisatorisch gezond
- 11 **Financiële verantwoording**
- 11 **Governance**
- 12 **Slot**

Inleiding

2024 was een bewogen jaar voor De Nobelaer, vol groei, maar ook met stevige uitdagingen. We kijken met trots terug op een inhoudelijk sterk jaar waarin we meer dan 225.000 bezoekers mochten verwelkomen bij ruim 15.000 activiteiten op onze locatie aan de Parklaan. Daarnaast bereikten we nog eens 155.000 inwoners met onze programma's op andere locaties in Etten-Leur. De waardering van bezoekers en samenwerkingspartners was groot en we ontvingen veel positieve reacties.

Tegelijkertijd stond onze organisatie onder toenemende financiële druk. Ondanks een stijging van de eigen opbrengsten en een omzetgroei van bijna 9%, sloten we het jaar af met een exploitatietekort van € 379.445. Oorzaken hiervan lagen onder andere bij onvoldoende indexering van subsidies, stijgende loonkosten, hoge energieprijzen en een fors hogere huur.

Om dit tekort te beperken, hebben we kostenbesparingen doorgevoerd, extra fondsen geworven, kortingen herzien en initiatieven als een businessclub en De vrienden van De Nobelaer opgezet. Toch bleek dit niet voldoende. In samenwerking met de gemeente schakelden we onderzoeksbureau Berenschot in om oplossingen te zoeken voor een financieel gezonde toekomst. Vooral op het gebied van energie en horeca zijn er kansen. Verdere bezuinigingen zijn binnen de huidige subsidievoorwaarden echter niet haalbaar.

We werken nu, eind 2024, met de gemeente aan een toekomstbestendig plan met nieuwe subsidieafspraken en prestatie-eisen. Zonder structurele aanpassingen bestaat het risico dat we ons aanbod moeten beperken.

Ondanks alles zijn we trots op wat we inhoudelijk hebben neergezet: een rijk en gevarieerd cultureel en sociaal-maatschappelijk programma voor jong en oud. Dankzij de inzet van onze medewerkers en vrijwilligers blijft De Nobelaer een bruisende en verbindende plek voor iedereen in Etten-Leur. Samen bouwen we verder aan een sociaal en cultureel sterkere gemeenschap.

Wim Staessens,
Directeur-bestuurder
De Nobelaer

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht kijkt met trots en betrokkenheid terug op 2024, een jaar waarin De Nobelaer wederom haar waarde voor Etten-Leur heeft bewezen. Het stijgende aantal bezoekers en de positieve reacties op het brede aanbod aan culturele en educatieve activiteiten laten zien dat De Nobelaer stevig geworteld is in de gemeenschap.

Een bijzonder lichtpunt dit jaar was de intensieve samenwerking tussen de bibliotheek en het onderwijs. Dankzij sterke inzet van medewerkers van De Nobelaer en hun expertise op het gebied van leesbevordering, zijn waardevolle stappen gezet in het verbeteren van leesvaardigheid en geletterdheid bij kinderen en jongeren. Dit vormt een belangrijke investering in de toekomst van Etten-Leur.

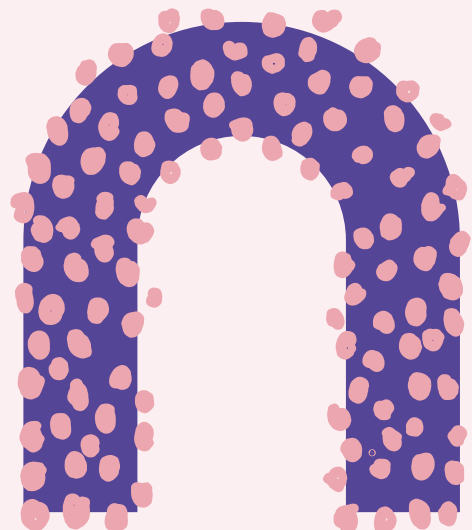
Tegelijkertijd blijft de financiële situatie van De Nobelaer een grote zorg. De structurele tekorten bedreigen de continuïteit van de organisatie. De Raad van Toezicht heeft zich intensief ingezet om hierin mee te denken, te adviseren en de directie te ondersteunen. Ondanks vele gesprekken met de gemeente is er eind 2024 nog geen structurele oplossing bereikt, wat ons als toezichthouders zorgen baart.

Desondanks is de veerkracht binnen de organisatie bewonderenswaardig. De Nobelaer heeft belangrijke stappen gezet in het optimaliseren van de personeelsstructuur en bedrijfsvoering, om zo het rijke programma-aanbod te kunnen blijven realiseren binnen de beschikbare middelen. De Raad spreekt hiervoor haar waardering uit.

De Nobelaer is meer dan een cultuurhuis: het is een sociaal-maatschappelijke spil in Etten-Leur, die mensen verbindt via kunst, cultuur en onderwijs. Deze brede impact maakt het behoud van De Nobelaer in volle omvang essentieel.

De Raad van Toezicht blijft zich daarom onverminderd inzetten voor een toekomstbestendige oplossing, zodat De Nobelaer haar rol als cultureel en sociaal-maatschappelijk hart van Etten-Leur kan blijven vervullen en versterken.

Mart Dircks
Voorzitter Raad van Toezicht

Bestuursverslag

Dit (beknpte) bestuursverslag sluit aan bij het opgemaakte koersplan van De Nobelaer – *Koersplan 2.0 Onderweg naar 2027*, welke als onderlegger diende voor de subsidieaanvraag 2024 bij de gemeente Etten-Leur en het daaraan gekoppelde jaarplan 2024. In deze documenten werden enerzijds onze ambities en plannen beschreven. Anderzijds hanteren we de structuur van de drie strategische doelstellingen, die we in dat koersplan hebben verwoord.

Om onze documenten steeds op elkaar aan te sluiten hanteren we in dit jaarverslag dezelfde opzet.

Doelstelling 1: Een divers en aansprekend programma voor Etten-Leur

In 2024 gaf De Nobelaer, samen met de Gemeente Etten-Leur als strategische partner, actief vorm aan het culturele, educatieve en maatschappelijke leven in de stad. Met oog voor diversiteit en specifieke noden richtte De Nobelaer zich meer dan ooit op het verbinden van verschillende doelgroepen. Door minder vanuit losse disciplines en meer vanuit gezamenlijke functies te programmeren, ontstond een rijk aanbod waarin ontmoeting, samenwerking en gezamenlijke beleving centraal stonden.

In 2024 speelde **de bibliotheek** van De Nobelaer een centrale rol in het delen van kennis, stimuleren van leesplezier, bevorderen van persoonlijke ontwikkeling en het organiseren van ontmoeting. Met een breed scala aan programma's – van financiële educatie tot leesbevordering in meerdere talen, digitale vaardigheidstrainingen, inspirerende exposities en laagdrempelige ontmoetingen – wist de bibliotheek inwoners van alle leeftijden te bereiken en te verbinden. Initiatieven zoals het Digi-Taalhuis, het *Taalcafé*, *Zing Nederlands met me* en de Bibliotheek op School zorgden voor structurele ondersteuning in taal- en digitale vaardigheden. Ook voor de jongsten werd via BoekStart en de speeltheek volop ingezet op taalontwikkeling en spelenderwijs leren. De bibliotheek bewees zich daarmee opnieuw als een onmisbare schakel in de sociaal-culturele infrastructuur van Etten-Leur.

In 2024 heeft De Nobelaer flinke stappen gezet in het verbeteren van haar **kunsteducatie**, met als doel de toegankelijkheid, kwaliteit en efficiëntie van het lesaanbod te vergroten. Door een slimme herindeling van ruimtes, inzet van extra lesmomenten en uitbreiding van het docententeam kon beter worden ingespeeld op de groeiende vraag en zijn de wachtlijsten flink verkort. Naast reguliere cursussen en workshops vonden er tal van inspirerende presentatiemomenten plaats, waaronder het nieuwe talententraject De Nieuwe Vincent en de KE-expositie. Ook de samenwerking met vijf vaste huisgenootgroepen droeg bij aan een inclusiever aanbod, met aandacht voor speciale doelgroepen. Zo blijft De Nobelaer kunsteducatie voor iedereen toegankelijk én inspirerend maken.

In 2024 leverde De Nobelaer een stevige bijdrage aan **cultuureducatie in het onderwijs** van Etten-Leur, met theaterbezoeken, maatwerkprojecten en vernieuwende samenwerkingen voor zowel het primair als voortgezet onderwijs. Alle

basisschoolleerlingen bezochten opnieuw een schoolvoorstelling, terwijl masterclasses, cultuurdagen en thematische projecten zorgden voor verdieping en verbinding met het lesprogramma. De samenwerking met het voortgezet onderwijs werd uitgebreid, onder meer met 'Kijkje achter de schermen'-dagen en masterclasses in beeldende kunst. Zo kregen duizenden leerlingen de kans om kunst en cultuur actief te beleven én hun creatieve talenten verder te ontwikkelen.

De Nobelaer bood in 2024 een veelzijdig **professioneel podiumprogramma** waarin grote namen, opkomend talent en maatschappelijke thema's samenkwamen. Voorstellingen van bekende artiesten als Jandino en Tineke Schouten trokken volle zalen, evenals populaire muziekacts en kindervoorstellingen. Ook kreeg het aanbod meer diepgang door voorstellingen met maatschappelijke impact, zoals *Sonny Boy* en *Zenuwslopend*. Cross-overs met kunsteducatie en bibliotheekactiviteiten, zoals bij het Prentenboekjesfestival en themavoorstellingen over eenzaamheid, zorgden voor nieuwe verbindingen met het publiek. Deze verbreding maakt kunst en cultuur toegankelijker voor alle leeftijden en stimuleert het culturele bewustzijn in Etten-Leur.

Het poppodium van De Nobelaer bloeide in 2024 dankzij de inzet van een enthousiaste vrijwilligersgroep. Met succesvolle optredens van onder meer The Boss Brothers en De Kinkels bleef het podium dé plek voor live muziek in de regio. Evenementen als *Doe Maar Vet* en het tweedaagse festival *Popelucht* trokken een breed publiek, ondanks een korte weersdip. Daarnaast biedt De Nobelaer ook een podium aan **lokaal talent via amateurproducties**. De toegankelijkheid van deze podia blijft echter een punt van aandacht, met een blijvende wens tot samenwerking met de gemeente om deelname voor lokale verenigingen financieel haalbaar te houden.

Doelstelling 2: Co-creatie als fundament voor culturele verbinding

In 2024 heeft cultuurhuis De Nobelaer volop ingezet op co-creatie: samen met inwoners, partners en organisaties culturele programma's vormgeven én uitvoeren. Dankzij steun van de provincie Noord-Brabant kon deze aanpak verder worden verdiept en structureel verankerd in onze werkwijze.

Samen aan het roer

We gaven ruimte aan partners om zelf initiatieven te ontwikkelen, waarbij De Nobelaer faciliteerde met expertise, netwerk, materialen én ureninzet van het team. Deze gelijkwaardige samenwerking leidde tot meer eigenaarschap en sterkere verbindingen in de stad.

Strategisch én zelfstandig

Nieuwe ideeën en initiatieven werden getoetst aan onze strategische kaders: doelgroepgericht, efficiënt, kosteneffectief en met aandacht voor zelfstandigheid van de initiatiefnemers. We stimuleerden partners om actief bij te dragen aan organisatie, promotie en publieksbereik.

Co-creatie in actie

Een reeks initiatieven werd succesvol voortgezet en ingebed:

- Expo-groep: tentoonstellingen met lokale en regionale kunstenaars
- Samen Soepen: verbindende ontmoetingen rondom een warme kom soep
- Middagprogrammering: toegankelijk theater en literatuur voor jong en oud
- Open Podium: een podium voor lokaal talent
- Boekpresentaties: zichtbaarheid voor lokale schrijvers

Nieuwe samenwerkingen

We verkenden nieuwe co-creaties met o.a. kinderopvang Kober, de Kapelconcerten Bovendonk, Sterk Techniek Onderwijs en de Open Atelier Route. Daarnaast zijn gesprekken gestart met o.a. Stichting Prisma en Showband Hoedadso voor toekomstige programma's.

Luisteren en bouwen

We verzamelden ideeën via oproepen, enquêtes en spontane suggesties, en vertaalden die naar programma's van en voor de stad.

Lessen en groei

We leerden het belang van heldere afspraken, het versterken van zelfstandigheid van partners, en het aanboren van nieuwe financieringsbronnen. Co-creatie is voor ons geen project, maar een manier van werken – duurzaam en gedragen. Met trots bouwen we verder aan een cultuurhuis van en voor Etten-Leur.

Doelstelling 3: Financieel & organisatorisch gezond

De Nobelaer stond in 2024 onder zware financiële druk. Terwijl het aantal bezoekers en de vraag naar culturele activiteiten groeide, bleef de gemeentelijke subsidie achter. Daardoor ontstond een structureel tekort, dat de organisatie voorlopig kon opvangen met eigen reserves – maar dit is geen houdbare oplossing. Samen met de gemeente en onderzoeksbureau Berenschot is onderzocht hoe De Nobelaer in de toekomst financieel gezond kan blijven. Daaruit blijkt dat er weinig ruimte is voor interne bezuinigingen zonder de kwaliteit van het aanbod aan te tasten.

Ondanks deze uitdagingen zijn we blijven streven naar een efficiënte en zorgvuldige bedrijfsvoering. In de commerciële verhuur zagen we een hoge bezettingsgraad, maar ook beperkingen door ruimtegebrek, zoals het ontbreken van voldoende breakout rooms voor grote congressen. Ook bleef het flexibel gebruik van de tribune een knelpunt bij beurzen.

Binnen de horeca hebben we ingezet op kwaliteit en eigen beheer, maar het personeelsverloop maakte het lastig om een stabiel team en innovatieve concepten te ontwikkelen. Op HRM-gebied zijn er belangrijke stappen gezet: met het nieuwe roostersysteem DISH, een gezondere werkomgeving via RI&E-maatregelen, en voorbereiding op nieuwe wetgeving rond zzp'ers.

De marketing- en communicatieafdeling behaalde mooie resultaten. Onze zichtbaarheid nam sterk toe via social media, nieuwsbrieven en ons magazine. De klanttevredenheid (NPS-score: 8,7) was hoog, en ons nieuwe vriendenprogramma werd goed ontvangen.

ICT zorgde voor een stabiel en gebruiksvriendelijk digitaal landschap, en binnen de techniekafdeling verbeterden we de uitrusting en planning. Op gebouwbeheergebied blijven er zorgen, vooral rond klimaatbeheersing, maar de sfeer in het gebouw blijft positief.

Tot slot bleek uit financiële analyses dat de jaarlijkse exploitatiebijdrage niet meer toereikend is. Daarom wordt, samen met de gemeente, gewerkt aan een toekomstbestendig verbeterplan. Want alleen met structurele steun kunnen we als cultuurhuis blijven bijdragen aan een bruisend Etten-Leur.

Financiële verantwoording

In 2024 kende De Nobelaer een financieel uitdagend jaar. Ondanks het herstel van reguliere verslaglegging (na een verlengd boekjaar in 2022-2023) zagen we mooie stijgingen in onze opbrengsten. Zo groeide de omzet uit het programma met bijna 6%, en stegen horeca-inkomsten met 27% en verhuuropbrengsten zelfs met 45%. In totaal namen de opbrengsten met bijna 9% toe. Ook de aanvullende subsidies stegen flink. Dit alles laat zien dat onze inzet op publieksbereik, commerciële verhuur en horeca loont.

Tegelijkertijd stegen de kosten harder dan verwacht. De personeelskosten namen toe door cao-afspraken en een noodzakelijke uitbreiding van het team. Ook zagen we stijgingen in algemene kosten, onderhoud en energielasten. Bovendien kwamen er enkele hoge facturen binnen uit eerdere jaren, waarvoor geen reservering was getroffen. Per saldo sloten we 2024 af met een operationeel verlies van € 380.000. We blijven daarom met de gemeente in gesprek over een duurzame financiële basis, zodat De Nobelaer ook in de toekomst zijn maatschappelijke en culturele rol kan blijven vervullen.

Governance

In 2024 heeft De Nobelaer gewerkt aan goed en transparant bestuur, met aandacht voor medezeggenschap, toezicht en inclusie. De ondernemingsraad (OR) kreeg begin van het jaar te maken met uitgestelde verkiezingen door gebrek aan kandidaten, maar in oktober werd een nieuwe OR succesvol samengesteld. De OR hield zich bezig met thema's als werkdruk, veiligheid en beleid, en dacht actief mee over onder andere de positie van zzp'ers en personeelszaken.

De Raad van Toezicht bewaakte de koers van De Nobelaer en vergaderde vijf keer, onder meer over financiën, leiderschap en een efficiënte bedrijfsvoering. De raad werkt volgens de Governance Code Cultuur en kent een audit- en een remuneratiecommissie. Diversiteit en inclusie zijn belangrijke speerpunten voor De Nobelaer. Dat komt terug in het programma, het personeelsbeleid en de samenstelling van de organisatie. Werknemers worden beloond conform de cao Kunsteducatie, en ook zelfstandigen ontvangen een eerlijke vergoeding. De Nobelaer zet zich blijvend in voor een veilige, eerlijke en inclusieve werkomgeving.

Slot

Met trots kijken we terug op 2024: een jaar waarin De Nobelaer opnieuw haar waarde als cultureel en sociaal maatschappelijk hart van Etten-Leur heeft laten zien. Met een rijk aanbod van kunst, educatie en ontmoeting hebben we duizenden mensen geïnspireerd, geraakt en samengebracht. We zijn dankbaar voor de inzet van onze medewerkers, vrijwilligers en partners die dit mogelijk hebben gemaakt.

Tegelijkertijd vragen de financiële uitdagingen om heldere keuzes en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Cultuur is geen bijzaak, maar een onmisbaar fundament van een sterke samenleving. Alleen met visie en steun kunnen we blijven bouwen aan een toekomstbestendige Nobelaer. Samen met ons publiek blijven we cultuur mogelijk maken – nu en in de toekomst.

